

LOPPURAPORTTI

MATKAMUISTOT JA LIIKELAHJAT – HANKE

li-Kuivaniemi-Yli-li

Hankennumero 16657 904/3510-2004

Hankkeen rahoittaja Emotr JoMMA ry

Hankkeen toteuttaja lin maaseutu- ja matkailulautakunta

PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET	2
HANKKEEN TOTEUTTAMINEN.....	2
ALUEEN TOIMIJAT JA TUOTTEIDEN TEKIJÄT	2
NYKYISET MYYNTPISTEET JA TOIMINTA - TOIMINTAEDELLYTYKSET	3
HANKKEEN AIKANA TEHTY YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN	4
TIEDOTUS HANKKEEN AIKANA.....	5
TUOTEKEHITTELY.....	5
HANKKEESSA MUKANA OLLEITA TEKIJÖITÄ, YRITYKSIÄ JA YHTEISÖJÄ	6
MYYNIN JA MARKKINOINNIN KEHITTÄMINEN.....	7
YKSITTÄISIÄ HANKETOTEUTUKSIA.....	7
ITTE TEHTY, HAND MADE LOGOT, TUOTEMERKIT, MYYNTIKYLIT	7
YHTEISESITTEET.....	8
UITTOLENKKI UITTOLINTU – KORUSARJA	8
NYBY-LASIN TOTEUTUKSEN SELVITTÄMINEN	8
KUNINGASJÄTKÄ – TUOTTEET	9
NETTIKAUPPA	9
MUSEOKAHVILA HUILINGIN YHTEISMYYNNTI	9
OPINTOMATKA	9
YHTEISTYÖ JA UUDEN TOIMINNAN EDISTÄMINEN	10
HANKKEEN TALOUDELLINEN TOTEUTUMINEN	10
LIITE 1. TUTUSTUMISMATKAN KOOSTE	11
LIITE 2 . HANKKEEN TALOUDELLINEN TOTEUTUMINEN	11

PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET

Projektin tavoitteena oli koota Iin, Kuivaniemen (nykyisin uuden Iin) ja Yli-Iin matkamuistoja myyvät ja valmistavat yksityiset ja yritykset. Tavoitteena oli laatia selkeä markkinointisuunnitelma, jossa otetaan avuksi nykyaikainen tekniikka ja tietotaito sisäisessä ja ulkoisessa markkinoinnissa.

Hankkeen tavoitteisiin kuului kehittää tuotteita laadullisesti ja visuaalisesti myytävään kuntoon sekä pyrittiin kehittämään alueella myytävien tuotteiden myyntiä. Tavoitteena oli saada laadukkaita paikallisia tuotteita, jotka perustuvat paikalliseen historiaan ja nostaisivat alueen profiilia ja tukisivat käsitettä moderni maaseutu. Laadukkaille ja paikallisille matkamuistoille ja liikelahjoille tavoitteena oli selkeä ja toimiva myyntiketju.

HANKKEEN TOTEUTTAMINEN

Hanke toteuttaja on ollut Iin maaseutu- ja matkailulautakunta
Hankesuunnitelman mukaisesti hanke oli tavoite toteuttaa 1.1.2005 – 31.12.2006. Käytännössä hanke toteutettiin marraskuun 2005 ja joulukuun 2006 välisenä aikana.

Hanketta on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt ja sidosryhmät

Puheenjohtaja Leena Lehtinen Kierikkikeskus, Yli-Ii

Varapuheenjohtaja Terhi Vähäsalo Merihelmi Sievin Savi, Kuivaniemi

Marja Tolonen Handy ry, Yli-Ii,

Kauko Kakko hotelli Gasthaus, Ii, Yli-Ii

Tuula Vakkuri Handy ry, Kuivaniemi

Teija Hämälä Handy ry, Ii

Maarit Jääskeläinen Iin Sillat, Ii

Riitta Hopponen Ii, Kuivaniemi, Yli-Ii,

Ohjausryhmä kokoontui yhteensä 6 kertaa. Lisäksi hankkeen edistymisestä tiedotettiin ohjausryhmän jäseniä ja erillisellä tiedonannolla.

ALUEEN TOIMIJAT JA TUOTTEIDEN TEKIJÄT

Hankkeen perusta oli aikaisemmat käsityöhankkeen ja niiden aikana saavutetut tulokset. Näiden yhteydessä tai tuloksena oli perustettu myös käsityötaitajien Handy ry. Käytävissä oli yhdistyksen tekijäluettelo, jossa oli mukana runsaat 100 toimijaa. Osa toimijoista oli kuitenkin lopettanut toimintansa. Suuri osa oli käsitöitä lähinnä harrastukseksi tekeviä eikä heillä ollut halua toiminnan kehittämiseen liiketoiminnaksi asti. Nykyisellään aktiivisia toimijoita ja tekijöitä alueella on alueella noin kaksikymmentä henkilöä. Tuotteiden ja aktiivisten toimijoiden määrä, toiminta sekä yhteistyömahdollisuudet eivät vastanneet täysin niitä odotuksia, joita hankesuunnitelmassa ja hankkeen tavoitteissa asetettiin.

Käsityötaitajien Handy ry:n toiminta oli ollut aiemmin aktiivista. Hankkeen toteutuksen aikana toimintaa ei juuri ollut eikä sitä saatu hankkeen toimesta kehitettyä. Käsityöläisten ja myös muiden yhteistyötahojen suhtautuminen hankkeeseen oli kuitenkin positiivista. Hankkeen tavoitteet ja toteutus on koettu tärkeiksi ja mahdolliseksi. Yhteistyön tarve on kiistaton, mutta varsinkin myynnin osalta on hyvin vaikeasti toteutettavissa.

Alueen toimijoiden keskuudessa tuotekehittelyn tarve tuli esille moneen otteeseen. Tekijöiden mahdollisuudet omarahoituksiin ovat kuitenkin rajalliset, toisaalta kilpailuttamissäännösten soveltaminen käsityötuotteiden kehittämisessä on erityisen vaikeaa. Uutta ideaa ja tuotetta ei haluta tuoda tuotekehittelyyn tai muiden tietoisuuteen. Pelkona, usein aiheellisena on, että tuotteen valmistus toteutetaan joko suorana tai muutettuna kopiona jonkun toisen toimesta. Toisaalta tuotteiden kehittäminen ja uuden idean kehittäminen tuotteeksi vaatii usein varsin pitkän ajan. Hanke on rahoituksen puitteissa mukana vain joissakin toteutuksissa, suuri osa toteutui täysin tuottajien omina toteutuksina.

NYKYISET MYYNTIPISTEET JA TOIMINTA - TOIMINTAEDELLYTYKSET

Alueella toimivat Kierikin ja Merihelmen myyntipisteet, joita voi luonnehtia matkamuisto- ja liikelahjojen myyntipaikoiksi. Kierikki ja Merihelmi palvelevat pääosin matkailijoita ja alueelle muualta tulevia.

Kierikin matkamuisto –liikelahjamyymälässä on tarjolla myös paikallisten tekijöiden laadukkaita tuotteita. Kierikissä myytävien tuotteiden on kuitenkin oltava ”Kierikki henkeen” soveltuvia, joten se rajoittaa tuotteiden tarjontaa. Kierikin myymälä on joka tapauksessa merkittävällä tavalla edistänyt ammattitekkijöiden mahdollisuuksia toimia alueella.

Merihelmessä on Sievin Saven matkamuisto- liikelahjamyymälä. Sievin Saven tuotteiden lisäksi liikkeessä on nykyisin tarjolla myös Sievin Jalkineet tuotteet. Paikallisia tuotteita on myymälään on saatu nyt tarjolle, mutta tuotevalikoiman laajentamismahdollisuudet ovat rajalliset myyntitilojen vuoksi. Kierikki ja Merihelmen myymälä ja myös Merihelmen muut ovat jatkossakin merkittäviä tekijöitä alueen tuotteiden esille tuonnissa ja myynnissä.

Alueella on muita mahdollisia matkamuistojen ja liikelahjojen myyntipisteitä. Liikkeissä on runsaasti erilaisia lahjatarvikkeita, mutta paikallisia tuotteita on ollut tarjolla vähän. Tuotteita ei ole ollut tarjolla, koska niiden saanti on ollut satunnaista, ei ammattimaista. Toisaalta matkailijoita ja muualta tulevia matkamuistojen ja liikelahjojen ostajia on toistaiseksi alueella vähän.

Myyntiä vaikeuttaa myös alueen tuotteiden hinnan saaminen kilpailukykyiseksi. Pienissä erissä tehtävien käsityötuotteen hinta on massatuotteisiin nähden korkea. Jotta kalliimpi tuote myisi tekijän kannalta riittävän hyvin, niin asiakkaiden tulisi olla vaihtuvia, uusia asiakkaita (matkailijoita, alueella vierailevia). Esimerkiksi päivittäistavaramyynnin yhteydessä samalle asiakaskunnalle tarjottavat laadukkaat, mutta suhteelliset kalliit käsityötuotteiden myynti on todennäköisesti vähäistä ja kannattamatonta sekä myyjälle että tekijälle.

HANKKEEN AIKANA TEHTY YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

Tekijöiden määrän ja myyntitilaisuuksien lisäämiseksi sekä parantamiseksi hankkeen toimesta osallistuttiin useisiin markkinointia ja tiedotusta kehittäviin tapahtumiin. Hanke osallistui messutapahtumiin, järjesti pelkästään paikallisille tekijöille myynti- ja esittelytilaisuuden, oli mukana sekä tapahtumissa että kaikille avoimissa myyntitilaisuuksissa eri yhteistyötahojen kanssa.

Tilaisuuksien tavoite on ollut järjestää tekijöille ja tuotteille myyntitilaisuuksia, mutta myös kehittää yhteistoimintaa, samalla etsiä uusia tekijöitä, tuotteita, ideoita, ajatuksia ja tuotteiden myynnin kehittämiseksi. Näin pyrittiin lisäämään tuotteiden kiinnostavuutta ja näkyvyyttä. Yhteistilaisuuksien lisäksi on tiedotettu ja myös saatu edistettyä tuotteiden myyntiä yksittäisten tuottajien ja liikkeiden välillä. Liikkeiden välinen yhteistoimintaa ei tässä yhteydessä saatu kehitettyä.

Hanke on järjestänyt tai ollut osaltaan mukana seuraavissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa sekä yhteistyön edistämiseen tähtäävissä toimissa

- Merihelmi joulumyyjäiset joulukuussa 2005.
- Helsingin Matkamessut tammikuu 2006 esittely- ja yhteismyynti
- Osallistuminen Oulunseutu yrittäjäpalvelujen yrittäjäkoulutukseen helmikuu
- Nättepori ja hotelli Gasthaus esittely-, myynti- ja yhteistyön kehittäminen maaliskuu
- Iin Lumivalkeat tapahtuman yhteydessä hotelli Gasthausin kanssa yhteismyynti- ja esittelytilaisuus huhtikuu.
- Selvitettiin yhteisen liikelahja- ja matkamuistomyyntin järjestämismahdollisuudet Kalaliike Kuhan (Majakka kioski tyhjillään), Merihelmen (tanssisali tyhjillään) ja Uittokahvila Huilingin (myyntitila kesäisin) tiloissa.
- Toteutettiin Huilingin Uittokahvilan matkamuistojen myynti kesä – syyskuun välisen ajan yhteistyössä Iin kansalaisopiston ja Iin ruokapalvelun kanssa. Myyntiä jatketaan, kokemukset myynnistä käytettävissä seuraavana vuonna Hamina hankkeen yhteydessä, tavoitteena on saada yrittäjä jatkamaan toimintaa.
- Ii viikon järjestelyt kesä-heinäkuun vaihde yhteistyössä Iin kunnan, kansalaisopiston, Kulttuuri Kauppilan ja Iin Urheilijoiden kanssa. Erityisesti kehitettiin Kuningasjätkä- aihetta, toteutettiin (dvd video, Kuningasjätkä paita ja lakki, pipo, fleece). Tavoite oli saada Iille myös tv näkyvyyttä, merkittäviä yhteistyökumppaneita, tässä osin epäonnistuttiin (voi toteutua seuraavana vuonna)
- Yli-Iin pitäjäpäivät, Yli-Iin kunta, heinäkuu
- Opintomatka Pohjanmaalle, elokuu
- Pohjanmaan tutustumismatkan tuloksena Pohjanmaalta toteutui tuottajan vastavierailu
- Haminan Häntämarkkinat yhteistyössä mm Iin Kalamiehet, Iin Yritys, elokuu
- Iin Uinuva Asema-tilaisuus yhteistyössä Aseman kyläyhdistys, Ii-seura, syyskuu
- Elo- ja Kalajuhlat Vatunginniemi, syyskuu
- Iin joulutori, yhteistyössä Haminan koulun vanhempain yhdistyksen kanssa joulukuu
- Merihelmen joulutori, joulukuu
- Yhteistilaisuuksien lisäksi on tiedotettu ja myös saatu edistettyä tuotteiden myyntiä yksittäisten tuottajien ja liikkeiden välillä.

TIEDOTUS HANKKEEN AIKANA

Hankkeen aikana Matkamuistot ja liikelahjat hankkeesta tai hankkeeseen liittyen alueen tuottajille alueen tuottajille, myyntipisteille ja toimijoille hankkeesta ja sen toteutuksista tiedotettiin 14 yhteiskirjeellä ja tiedotteella

Tämän lisäksi hankkeesta, sen toteutuksista ja tuottajista saatiin paikkakunnan julkaisuihin seuraavia tiedotteita ja juttuja

- Hyvän matkamuiston jäljillä, kuntalehti Iiläinen
- Matkamuistoja ja liikelahjoja etsitään ja myyntiä kehitetään, Rantapohja
- Kalamiehen kravatteja ja huovutuslakkeja, Rantapohja
- Jätäkää ja tervaa -kädentaitajien ja tekijöiden tuotteita, tapahtumakalenteri Kaleva
- Iin Haminasta elävä matkailuryssä, Iin Hamina herää henkiin, Kaleva
- Käsityötaitajien tuotteita Huilingissa, Ii-Yli-Ii kesäposti
- Käsityötaitajien tuotteet matkamuistoiksi ja lahjoiksi, Hyvän Tuulen Kuivaniemen kesälehti
- Iin Häntämarkkinoilla uutta ilmettä, Rantapohja
- Kulttuuria lapsille ja koko perheelle, Rantapohja
- Häntämarkkinoilla yleisömenestys, Rantapohja
- Elo- ja kalamarkkinat Vatungissa, Rantapohja
- Markkinatunnelmaa Vatungissa, Rantapohja
- Huvimaja ja grillikota jatkavat kesää Pakasen Puutuote, Garden Grillhouse esittely, Rantapohja
- Paula Rannan Veikeät Versot esittely, Rantapohja
- Uittolenkki taipui uittolinnuksi, Rantapohja
- Matkamuistoja etsitty ja löydetty , Iin (=Ii ja Kuivaniemi) Uudet tuulet – kuntatiedote

TUOTEKEHITTELY

Tuotekehittelyä vaikeutti osittain hankkeen suunniteltua lyhyempi toteutusaika. Toisaalta uutta ajatusta tai ideaa ei haluta tuoda julkisesti esille (hankkeissa kilpailutus), niin pääosa tuotekehittelyistä tapahtui tekijöiden omina toteutuksina joko kokonaan yrittäjien tai yhteisöjen rahoituksella.

Hankkeen aikaisista toteutuksista voidaan mainita seuraavia tuotteita tai kohteita

- kalamiesten solmio, samaa kala-aihetta käytetään kalalakissa ja voidaan jatkossa käyttää muissakin yhteyksissä.
- itte tehty, hande made – logot käytettäväksi tuotteissa ja myyntitiloissa ja muissa käsityötuotteita myyntiä ja tunnettavuutta edistävässä tilaisuuksissa
- Kuningasjätkä- tuotteet; fleeze, lakki, T paita, korkinaukaisija
- Uittolenkki – uittolintu korusarja; uiton puomit kiinnitettiin toisiinsa yksinkertaisen, toimivan lenkin avulla, aiheesta toteutettiin korusarja; ranne- ja kaulaketju, rintakoru, koru
- Nyby- lasin toteutuksen selvittäminen. Toteutusta ei katsottu tässä vaiheessa mahdolliseksi/tarpeelliseksi; alueella ei tekijää, tuotteiden tarpeesta/tavoitteesta ei selkeää kuvaa), selvitettiin mahdollinen tuotteen toteuttamistapa.
- Ii kirja- suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen, Iin kuva valmistui marraskuussa
- Ii kortit suunnittelu ja toteutus

- kalannahkakorujen valmistuksen kehittämien, kansalaisopiston toimesta järjestetään tulevana keväänä kalannahkojen käsittelykurssi.
- Kalaliike Kuha Ii – aiheinen liikelahja
- Iin kunnan (liike)lahjapaketti; eriaiheisia tuotteita Ii lahjapakettiin. Lahjapaketin tuotteet ovat erilaisia paikallisia käyttö- tai lahjaesineitä, lisäksi lahjapakkaus hyödynnettävissä muuhun tarkoitukseen. Jatkossa myös yritykset ja yhteisöt voivat hyödyntää lahjapakkausta omilla logoilla tai tuotemerkeillä varustettuna.
- uittokeksi – juomasekoitin (maaherran vastaanotto)
- suunniteltiin toteutettavaksi vuodelle 2007 Ii aiheinen kalasäilyke (siika, lohi) itte tehty logo (yhteistyö Länsi-Lapin ammatti-instituutti, paikalliset kalatalousyhteisöt)

HANKKEESSA MUKANA OLLEITA TEKIJÖITÄ, YRITYKSIÄ JA YHTEISÖJÄ

Hankkeessa sen tilaisuuksia ja toteutuksissa oli mukana alueen tekijöiden lisäksi yhteisöjä sekä yksityisiä henkilöitä. Hankkeen toteutukseen ja yksityisrahoituksen osallistuivat mm seuraavat

- T:mi Ida-Art Helvi Kakko Kiiskentie 16 91100 Ii taidetyöt, lahjatavarat
- Turti-Set Oy Soile Turtinen Mäntyläntie 8 91210 Jakkukylä puuesineet, kangastuotteet, lahjatavarat
- Osuuskunta Team Kala Kauppilantie 91100 Ii kalanhoito, kalatuotteet
- Antti Ylönen Illinsaarentie 156 91100 Ii taidetyöt, savituotteet
- Laitalan Luomutila Kerolantie 2 B 95225 Viantie mausteet ja yrtit
- Pakasen Puutuote, Garden Grillhous Luola-aavantie 2008 95100 Kuivaniemi puutuotteet, lahjatavarat,
- Asta Siurua Puusaarentie 122 B 91200 Yli-Ii huovutus ja maatalous
- Tilkkurysä, Pirkko Honkanen Yli-Iintie 91110 Ii as tilkkutäkit, taidetyöt, kangastuotteet
- Iin Urheilijat Yli-Iintie 91110 Ii as urheilu, tapahtumat, matkailu, kuningasjätkä tuotteet
- Etelä ja Pohjois-Iin kalanhoitoyhtymä Asemantie 303 D 91110 Ii as kala-aiheet, kalalakit, säilykkeet
- Kangaspaino Lysti Kraaselintie 8 90580 OULU painotyöt, Ii- aiheet tuotteet
- Sari Koopman Kiiminki tuotteiden myynnin edistäminen
- Jouni Ojutkangas Oijärventie 1090 91150 Yli-Olhava taidetyöt, kivityöt, valokuvaus
- Länsi-Lapin ammatti-instituutti Työmiehenkuja 9 95200 Simo koulutus, kalatuotteet, nahkainen kalasolmio
- T:mi Veikeä Verso, Paula Ranta Maalismaantie 134 a 91110 Ii as kierrätys lasi ja paperilahjat, puutarhatyöt
- Keski-Perämeren kalastusalue Pokholmintie 95100 Kuivaniemi kalanhoito, kalatuotteet
- AK Puukko Karpalotie 16 B 2 911100 Ii puukot, lahjatavarat
- Iin Kirja ja Lahja Kirkkotie 91100 Ii lahjatuotteet
- Ompelimo Heinäsirkka Sankonniementie 80 90830 Haukipudas ompelutuotteet
- Gasthaus Ii Seurakuja 91100 Ii matkailu, majoitus, ohjelmapalvelut, tuotteiden myynti
- Merihelmi Rynkyläntie 9 95100 Kuivaniemi
- Anneli Hannus Koskisenkuja 36 90830 Haukipudas
- Antti-Pekka Tapio Virkkulantie 91100 Ii
- Kierikkikeskus Pahkalantie 447 91200 Yli-Ii, arkeologinen keskus, matkailu, majoitus, ohjelmapalvelut
- Iin Sillat Myllytie 91100 Ii, matkailu ja majoitus
- Anna-Liisa Torvela Maalismaantie 568 91200 Yli-Ii, luontaistuotteet, turvesauna, -kylvyt

- Kalaliike Kuha Konintie 91100 Ii kalatuotteet, Ii aiheinen kalaliikelahja
- Jukka Torvela Maalismaantie 568 91200 Yli-Ii taidetyöt, puutuotteet
- Sievin Savi Rynkintie 9 95100 Kuivaniemi myyntitoiminta
- Sanna Koivisto Illintie 91100 Ii taidetyöt,
- Pirjo Alamäki Heinäläntie 1 91100 Ii lasi, posliinutyöt
- Ideavakka Sähkötie 91100 puu- ja kangastuotteiden valmistus ja myynti
- Eevi Pernu Asematie 303 A 91110 Ii as, tiffany- ja lasityöt
- Kaisto Tuula Maalismaantie 1349 91210 Yli-Ii, kangastuotteet, lasiesineet
- Lions Club Ii Maalismaantie 91110 Ii Uittolenkin – Uittolinnun kehittäminen
- Sari Niiranen Takakatu 91100 Ii Hamina mahdollisen käsityö-myyntitilan kehittäminen
- Saimi Hekkala, Yli-Ii kuusenpihkavoide, puu- ja luutuotteet
- Kai Harju Sorosentie 4 91100 Ii , lohi- ja taimenperhot, lahjataulut

MYYNIN JA MARKKINOINNIN KEHITTÄMINEN

Hankkeen aikana voitiin edistää yksittäisten tuottajien ja myyntipaikkojen välistä toimintaa ja myyntiä. Parhaimmillaan alueen tuotteille saatiin myyntiä Hollantiin asti. Tekijöiden keskinäistä yhteistyötä ja kanssakäymistä voitiin kehittää yhteisten tapahtumien ja esim. yhteisesitteen muodossa. Mutta laajempaan yhteistoimintaa myyntipaikkojen välille ei nykyisessä tilanteessa ollut mahdollisuuksia. Alueella on toki monipuolisia tuotteita, mutta tekijöiden määrä oli oletettua pienempi. Lisäksi tuotemäärä ovat yleensä pieniä. Toisaalta kaikilla tuottajilla ei välttämättä ole tarvetta tai halua yhteistoiminnan kehittämiseen. Myöskään hankesuunnitelmassa mainitun nettikaupan perustamiseen ei katsottu olevan toteuttamisedellytyksiä pelkästään matkamuisto-liikelahja myyntiä varten.

Markkinoinnin ja myynnin kehittämisedellytyksiä on tarkasteltu hankkeen toimesta tehdyssä erillisessä markkinointisuunnitelmassa.

YKSITTÄISIÄ HANKETOTEUTUKSIA

Itte tehty, hand made logot, tuotemerkit, myyntikyltit

Hankkeen tavoitteena oli valmistaa sekä alueen käsityötaitajille että alueen liikkeille yhtenäistä markkinointia ja tunnettavuutta edistävä liikemerkki – logo. Tavoitteena oli saada tuotteisiin yhtenäistä ilmettä ja visuaalista näyttävyyttä, jota voidaan hyödyntää myös tuotteiden myynnissä.

Logon suunnittelemiseksi aiheesta järjestettiin tarjous/suunnittelu kilpailu. Ohjausryhmä totesi Hanna Viitasaaressa ideomat Itte tehty ja Hand-made logot parhaiten soveltuviksi kyseiseen tarkoitukseen. Itte tehty ilmentää aluetta, logojen perusteella saadaan selville, millaisista ja miten tehdyistä tuotteista on kysymys.

Alueen tuottajat ovat jo käyttäneet logoa tuotteissaan. Samoin on valmistettu ja käytetty lissä itte tehty - Yli-lissä itte tehty - Itte tehty - tuotteisiin kiinnitettävä tarra. Myyntipaikkoihin käytettäväksi ovat tarkoitettu logoilla varustetut Käsityöt Matkamuiistot- liikemerkit, joita yksittäiset tuottajat ovat käyttäneet omilla myyntipaikoillaan.

Tuottajille tarkoitetuissa tienvarsiopasteista tehtiin selvityksiä, mutta toteutukset jäivät tekijöille itselleen.

Yhteisesitteet

Matkamuiistot ja liikelahjat hankkeen yhteydessä toteutettiin alueen tuottajien ja myyjien yhteisesite ja tietopaketti. Kaikkia tekijöitä tässä vaiheessa ei saatu mukaan. Esitteen/tietopaketin avulla alueen tuotteista saadaan kuitenkin kokonaiskuva. Tuotteista ja tekijöistä voidaan nyt tiedottaa yhtenäisellä esitteellä alueen sisällä ja myös alueen ulkopuolella. Esitteen toteutuksesta järjestettiin tarjouskilpailu, esite toteutettiin yhteistyössä VKK media Oy:n kanssa.

Liikelahjoja painottava alueen tuotteita esittelevä yhteisesite toteutettiin yhteistyössä Kierikin kanssa. Kierikissä on jo valmiita tuotteita ja näin voitiin edistää alueen tuotteiden myyntiä ja tunnettavuutta. Esitteen toteutti tarjouskilpailun jälkeen Kalevaprint.

Uittolenkki Uittolintu – korusarja

Hankkeen tavoitteisiin kuului alueen historiaan perustuvien tuotteiden ja lahjojen kehittäminen. Ehkä merkittävin ja näkyvin toteutus oli Uittolintu – uittolenkki aihe. Aikanaan uiton puomit kiinnitettiin toisiinsa yksinkertaisen, mutta toimivan kiinni lenkin avulla. Uittolenkki on vieläkin maaseudun työtehtävissä käytettävissä. Alueella aktiivisesti toimiva Anneli Haipus esitti aihetta ensin logon hankkeen toimesta toteutetun logon aiheeksi. Jatkossa kuitenkin uittolenkki taipui Uittolenkiksi. Aiheesta järjestettiin kilpailutus, jonka tuloksena Uittolinnut toteuttajaksi tuli iiläinen kultasepäksi valmistuvat Antti-Pekka Tapio.

Nyby-lasin toteutuksen selvittäminen

Iin Olhavassa on ollut 1800-luvulla yksi Suomen ensimmäistä ja merkittävimmistä lasitehtaista. Nybyn lasi tunnetaan vieläkin erittäin hyvin. Hankkeen tavoitteena oli työstää Nyby-lasin malleista tai Nyby-lasia mukaillen tuotteita, jotka olisivat paikkakunnalle ominaisia ja kertoisivat historiasta. Aihetta selvittämään ja pyrittiin etsimään alueelta tai lähialueelta tekijöitä, jotka voisivat joko valmistaa tai edistää tuotteiden valmistusta. Kun tekijää alueelta ei löytynyt ja toisaalta huolimatta ei ollut selkeää tavoitetta tai tuotetta, johon olisi välitön tarve tai halu toteutukseen, niin Nyby-lasin toteutukset jäivät selvittelyvaiheeseen.

Nyby-lasin tekijää tai toteuttajaa ei ainakaan tässä vaiheessa ole lähialueella, ulkolainen toteutus voi tulla kysymyksen, mikäli tarkoitukseen soveltuva aihe katsotaan jatkossa tarpeelliseksi.

Kuningasjätkä – tuotteet

Hankkeen tavoitteena oli saada aikaan myös aluetta tunnetuksi tekeviä tuotteita. Iin kunnan ja Iin Urheilijoiden toimesta on kolmenkymmenen vuoden tauon jälkeen alettu pitää Iin tukkilaiskisoja. Hankkeen puitteissa kehitettiin kisaan liittyvää Kuningasjätkä- aihetta ja tämän perusteella toteutettuja erilaisia Kuningasjätkä tuotteita. Tuotteiden avulla voidaan tuoda alueen perinnettä, tapahtumaa ja myös kuntaa ja matkailumahdollisuuksia esille.

Nettikauppa

Matkamuisto- ja liikelahja hankkeen tavoitteena oli kokeilla/kehittää nettikauppaa. Yhteistyössä Kulttuuri Kauppilan hankkeen kanssa luotiin puitteet nettikaupan perustamiseen ja selvitettiin mahdollisuutta nettikaupan kehittämiseen ja organisoimiseen. Nettikauppaan soveltuvia tuotteita on kuitenkin ainakin nykyisessä tilanteessa vähän, joten pelkästään matkamuistoihin perustuva nettikaupan perustaminen ei ole nykytilanteessa kannattavaa. Jatkossa voi olla mahdollista kehittää yhteistyötä taiteilijoiden, käsityöläisten, matkamuisto-liikelahjatuotteiden tekijöiden kanssa.

Perustettavan myyntipaikan tulisi monipuolinen, jotta se voisi toimia taloudellistikin kannattavasti. Myytäviä tuotteita voisivat olla matkamuistojen ja liikelahjojen, taiteilijoiden tuotteiden lisäksi esim. kalastusluvut, tapahtumien liput, kansalaisopiston maksut. Näin nettikauppaan saataisiin ”sisälle” asiakkaita samalla tutustumaan myös matkamuistoihin.

Museokahvila Huilingin yhteismyynti

Hankkeen toimesta selvitettiin yhteismyyntin toteuttamista Merihelmessä, Kalaliike Kuhan Majakassa sekä Museokahvila Huilingissa. Nämä voivat jatkossakin olla myyntitoiminnan kehittämiskohteita. Tässä vaiheessa parhaimmaksi vaihtoehdoksi katsottiin Museokahvila Huilingin kahvila. Huilingiin haettiin yrittäjää, mutta myynti toteutus tapahtui vielä tässä vaiheessa kunnan ruokahuollon, kansalaisopiston ja hankkeen sekä käsityötekijöiden yhteistyönä

Myyntiä tapahtui koko kesän ajan, myynnissä oli suuri osa paikallisten tuottajien tuotteista. Tässä yhteydessä on saatiin kokemuksia niistä tuotteista, joihin on kiinnostusta ja joita voi ja kannattaa laajemminkin pitää myynnissä. Huilingin myyntiä jatketaan tulevinakin vuosina ja hankkeessa saadut kokemukset ovat suoraan käytettävissä myös ensi kesänä toteutettavan Hamina hankkeen puitteissa.

Opintomatka

Hankkeen ohjausryhmän toimesta parhaimmaksi ja alueen tekijöitä parhaiten palvelevaksi opintomatkan kohteeksi todettiin Pohjanmaa, jossa on runsaasti aktiivista toimintaa. Sieltä saatuja kokemuksia ajateltiin voitavan käyttää hyväksi oman alueen toimintojen kehittämisessä.

Ohjausryhmän esityksen mukaisesti opintomatkan Pohjanmaalle toteutettiin elokuun alussa. Opintomatka todettiin onnistuneeksi ja täyttäneet sille asetut tavoitteet monipuolisen käsityötuotteiden myyntin ja markkinoinnin tutustumiseksi. Liitteenä on yhteenveto matkasta ja matkakohteista. Matka tuotti tulosta jo hankkeen aikana, sillä Pohjanmaalta tehtiin vastavierailu ja tutustuminen paikallisten tekijöihin tiloihin ja yhteistoiminnan kehittämiseksi.

Kooste opintomatkasta ja -kohteista on esitetty liitteessä 1.

YHTEISTYÖ JA UUDEN TOIMINNAN EDISTÄMINEN

Hankkeen aikana toteutettiin kiinteää yhteistyö yhteisöjen, yritysten ja myös muiden hankkeiden kanssa mm. Kulttuuri Kauppilan, Kylien Tori ja Kahdeksan vuodenaikaan hankkeen kanssa. Näin edistettiin myös alueen muuta kehittämistä, jotka liittyvät läheisesti tai välillisesti hankkeen tavoitteiden edistämiseen. Erityisen tärkeinä pidettiin toimia, jotka vaikuttavat positiivisesti alueen matkailuun ja sen kehittämiseen.

Myös uusien hankkeiden edistämiseen osallistuttiin. Iin Hamina kulttuurimatkailuhanke- käynnistyi syyskuussa 2006 Oulun läänihallituksen sivistisosaston rahoittamana. Hankkeessa voidaan suoraan jatkaa nyt aloitettuja toimia mm. Huilingin myyntitoiminnan kehittämisen ja Wanhan Haminan matkamuiستوјен kehittämisen ja yleensäkin koko alueen tuotteiden myynnin osalta. Samoin edistettiin Iijoen vanhan uoman kehittämis – hanketta. Hanke voi merkittävästi edistää alueen matkailun kehittämistä. Hanke on hyväksytty Iin kunnassa, samoin se on saanut Te-keskuksen myönteisen päätöksen ja odottaa lopullista rahoituspäätöstä ja toteutunee 2007.

HANKKEEN TALOUDELLINEN TOTEUTUMINEN

Hankkeen talous ei toteutunut täysin hankesuunnitelman mukaisesti. Tähän vaikutti se, että alueella ei ollut kaikkia hankesuunnitelman mukaisia perusedellytyksiä. Aktiivisten toimijoiden ja myös alueella tuotettujen tuotteiden määrät ja tekijöiden yhteistyömahdollisuudet olivat oletettua vähäisemmät. Tämä vaikeutti yksityisrahoituksen saamista toteutuksiin, toisaalta joitakin tavoiteltuja toteutuksia ei katsottu ainakaan tässä vaiheessa tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa.

Tarkka hankkeen taloudellinen toteutuminen on esitetty liitteessä 2

LIITE 1

OPINTOMATKA 3 – 5.8 (12 tekijää) matkakertomus

To 3.8.2006

Nivala Sisko Kankaan Savipaja Savesta valmistettu ja maanlämmityksellä toimiva savityöverstas sekä käsityömyymälä. Tutustuminen ja käytännön työnäytös savitöiden valmistukseen, tekniikkaan ja savitöissä käytettäviin välineisiin, materiaaleihin ja koneisiin. Mies aiemmin maanviljelijä nykyisin savipaja - myymälä pariskunnan toimeentulolähde.

Keramiikan ja savitöiden lisäksi tutustuttiin kalajokelaisen taiteilijan lasinäyttelyyn. Tämän lisäksi myymälän muiden käsityötaitajien huopa-, tekstiili-, puu ja metallitöihin, kynttilöihin, maalauksiin neuleisiin, paju- ja lasitöihin.

Lapuan Vanha Paukku opastettu tutustumiskierros kulttuuri- ja yrityskeskukseksi peruskorjattuun entiseen patruunatehtaaseen. Lisäksi alueella tutustuttiin paikallisia, lähinnä kangastuotteita myyvään yritykseen. Kotimaisten tuotteiden lisäksi liikkeessä oli runsaasti myös ulkolaista ns. halpatuotantoa. Samalla alueella on myös nahkatöitä valmistava yritys, jonka tuotteisiin tutustuttiin. Vanha Paukku on alueena erikoinen ja vaikuttava kokonaisuus.

Jussin Viini / Kellovalimo Somppi Tutustuminen viinin valmistukseen, tuotantoon ja tiloihin ja tiukkaan lainsäädäntöön, joka säätelee viinituotantoa. Nämä tulee ottaa huomioon ko. toiminnassa. Tilan toinen ansiomuoto oli kellojen valmistus pronssista. Vieraat otettiin vastaan pienen tykin laukauksella (käytetty entisajan laivoissa). Tilalla tutustuttiin pronssikellojen valmistukseen ja valamiseen liittyvään tekniikkaan. Tuotannossa ovat kirkonkellot, koriste- ja matkamuiistoiksi käytettävät kellot ja esineet.

Majoitus Wanhan Karhunmäki kurssi- ja koulutuskeskus

Pe 4.8.2006

Kaarakan talo Etelä-Pohjanmaan Käsi- ja taideteollisuus ry opastettu kierros ja tutustuminen rikkaaseen pohjalaiseen käsityöperinteeseen sekä käsi- ja taideteollisuus ry:n toimintaan. Kierroksen aikana saatiin ohjausta myös erilaisiin työvälineisiin ja niiden käyttöön sekä oppaalta ja myös matkalle osallistujien kesken. Samassa rakennuksessa esillä ja myynnissä oli myös kattava määrä käsi- ja taideteollisuustuotteiden ja valmistukseen liittyvien tarvikkeiden erikoisliike Rustoopuori.

Jalasjärven Käsityötavaratalo tavaratalon emäntä ja pitäjä oli paikalla esittelemässä liikkeensä toiminta-ajatusta. Hän kertoi ottavansa liikkeeseensä vain kotimaisia tuotteita. Liike on mitä ilmeisimmin koko maan laajin käsityötuotteiden erikoisliike niin pinta-alaltaan kuin tuottajamääriltään. Esillä ja on esillä ja myynnissä sanottiin olevan noin 200 kotimaisen tuottajan töitä ja tuotteita.

Töysä Lasinpuhallus Ateljé Rajalahti nähtiin, koettiin ja saatiin opastusta lasimassan teosta muotoilusta lasiesineeksi taiteilijan käsittelyssä. Tarjolla olisi ollut mahdollisuus puhaltaa matkamuihostoksi oma lasiesine. Tätä ei kuitenkaan kukaan kokeillut.

Marja Hernesniemen Savipaja viime vuoden puolella avattu käsitöihin erikoistunut liike. On toiminut aiemmin Lappajärvellä, jossa vieläkin myyntipaikka. Pääasiassa Marja Hernesniemen omia savesta tehtyjä tuotteita (pöllö- aihe ollut suosituin). Myös muiden kotimaisten tekijöiden ja tuottajien tuotteita myynnissä.

Suomen Suurin kyläkauppa Veljekset Keskinen Kyläkaupan pehtoorin opastama kierros antoi hyvän kuvan kyläkaupan toiminnasta, markkinoinnin ja kehittämisen perusteisiin. Kauppa pyrkii tuottamaan asiakkailleen elämyksiä, tarjoamaan uutta ja monipuolista sekä hyvää mieltä. Markkinoinnissa käytetään hyväksi erilaisia tempauksia ja tapahtumia. Miljoonapilkki, Miss Miljoona ym. tapahtumat, jotka ylittävät uutiskynnyksen. Ei käytetä varsinaisia mainoksia, vaan positiivisia asioita julkituomalla tuodaan Kauppaa näkyvästi esille. Myös työntekijöiden ja heidän viihtymisensä työssään koetaan Kyläkaupassa tärkeäksi esim. yhteiset tilaisuudet ja yhteisiin ja omien mieltymysten mukaisiin harrastukset koetaan tärkeäksi myös työssävihtymisen kannalta. Työntekijöiden vaihtuvuus kerrottiin olevan vähäistä. Esitetyt toimintatavat ja tavoiteasettelu soveltuu hyvin myös pienille liikkeille.

Galleria-Lasiateljé Myllynkivi Alavus. Aiemmin päivällä nähdystä lasityöntekijästä täysin poikkeava kokonaisuus. 1920-luvulla rakennettu mylly on kunnostettu ainutlaatuiseksi tilaksi, joka toimii nyt taiteilija Hilikka Rintamäki-Keisasen omien uniikkituotteiden työ- ja näyttelytilana. Tila ja tekijän erityiset lasituotteet sekä myös tuotteiden esittely saivat erityisen tunnustuksen matkan osallistujilta. Yhteistyö voi tulla kysymykseen, jos on jollakin erityistuotteita. Myyntitoiminta perustuu kuitenkin siihen, että ei ole kahta samanlaista myytävää esinettä.

Majoittuminen Kartanohotelli Ruurikkala

la 5.8

Työpaja Anita Koo Anita Kultalahti esitteli omaa tuotantoaan ja toimintatapojaan sekä paikallisten tekijöiden tuotteita (esim. kaisla- ja pajutuotteet). Samoin saatiin ohjeita ja kokemuksia kotimaisista ja ulkomaisista myyntitapahtumista ja messuista sekä yleensäkin myynnin ja markkinoinnin järjestämisestä. Myynnissä oli myös ulkolaisia tuotteita, jotka Kultalahti katsoi välttämättömäksi toiminnan jatkuvuuden ja kannattavuuden takaamiseksi.

Viimeiseksi tutustumiskohteeksi suunniteltu Soili Söderlingin paju- ja kaislatuotteisiin erikoistunut paja jäi toteutumatta yhteensattumien vuoksi. Söderlingin kaisla ja pajutuotteet olivat hyvin esillä Anita Koon myynnissä. Toisaalta tuotteiden valmistuksesta saatiin tietoa Kultalahdelta.

YHTEENVETO:

Matka oli monipuolinen katsaus Pohjanmaan ja koko Suomenkin käsituotteisiin ja niiden valmistukseen sekä toimintatapoihin tuotteiden myynnin järjestämiseksi.

Matkan aikana tutustuttiin moniin erikoistuotteisiin, erityyppisiin matkamuistoja ja esineitä tuottaviin yrittäjiin sekä tuotteita myyviin yrityksiin. Monilla tekijällä on vuosien aikana tullut perustuotteita esim. kunnallisia tai muita liikelahjoja, jotka muodostavat liiketoiminnan ytimen, jonka varaan voidaan rakentaa muutakin toimintaa.

Matkan aikana luotiin yhteyksiä alueen toimijoihin monella eri tavalla. Jatkossa on mahdollisuus olla joko suoraan tai hankkeen avustuksella Esim. Jalasjärven käsityötavarataloon, Anita Kultalahteen omien tuotteiden saamiseksi laajemmankin myyntitoiminnan pariin.

lisätietoa Risto 050 3950304 risto.tolonen@ii.fi
Matkamuistot ja liikelahjat Iin kunta pl 24 91100 Ii

Liite 2

MATKAMUISTOT JA LIIKELAHJAT HANKE

TOTEUTUNEET HANKEKULUT YHTEENSÄ

	1. MAKSATUS 1.6.2005-30.1.3.06	LOPPUMAKSATUS 1.4.2006 -31.12.2006		LOPULLISET KULUT ERITTELY	
			KULUT YHTEENSÄ		
PALKAT	12 597,31	14 863,22	27 460,53	PALKAT	27 461 palkat yht 26 741 projektipäällikkö 420 ohjausryhmä 300 uittolenkin suunnittelijan palkka 533 asiantuntijat 1 253 asiantuntijapalkkiot
ASiantuntijat	202,58	330	532,58		
MATKAT	1211,93	3 290,31	4 502,24	matkat	2 340 tutustumismatka 2 162 muut matkakulut 907 esite koe-erä 3951 muut kulut yht 741 vuokrat 2 843 toimistokulut
MUUT KULUT vuokra	1612,32	3 245,18	4 857,50		
	427,1	313,65	740,75	vuokrat	
toimistokulut	818,26	2 931,53	3 749,79	(sis esite koe-erä)	
MUUT	366,96		366,96	muut kulut	367 muut
YHTEENSÄ	15 624,14	21 728,71	37 352,85		37 353 kulut yhteensä
Julkinen rahoitus	12 499,31	17 382,97	29 882,28		7471 yksityisrahoitustarve
Te-keskus	9 999,45	13 906,37	23 905,82		
Kunta osuus	2 499,86	3 476,59	5 976,46		YKSITYINEN TOTEUTUNUT RAHOITUS 7447
Yksityinen osuus	3 124,83	4 345,74	7 470,57	yksityinen rahoitus	